

יום ה', י"ג בשבט תשס"ד (05 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ט"ו בשבט, חג לאילנות, קרב ובא!

"כי ה' אלקיך מביאך אל ארץ טובה, ארץ נחלי מים עיינות ותהומות יוצאים בבקעה ובהר. ארץ חטה ושערה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש. ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם לא תחסר כל בה. ארץ אשר אבניה ברזל ומהרריה תחצב נחשת. ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטבה אשר נתן לך." [דברים ח' 7-10]

בט"ו בשבט (השבט הקרובה) מוענקת לנו ההזדמנות הנדירה לתהות על ההדדיות ועל קשר הגומלין בין ברכת שמיים ממעל ובין מעשינו עלי האדמות. בכך חורג יום זה מהמסגרת הרגילה של מצוות התלויות בארץ, ונהפך לחג האדם עם הטבע ויום **שמחת היהודים על ארצם** בפריחת צמיחתה ובשבח פירותיה.

לפנים עשו אבותינו מאמצים גדולים כדי לזכות לברך בט"ו בשבט על פרי מפירות הארץ. מנהג זה אומץ גם בימינו, ואף בחוץ לארץ הפך היום להיות יום הזדהות עם ארץ-ישראל. המקובלים בצפת, והאר"י הקדוש בראשם, תיקנו את היום הזה כ"יום אכילת פירות", סמל להשתתפות האדם בשמחת האילנות. אף הודפסה "הגדה" של ט"ו בשבט בתוך ספר "פרי עץ הדר" וקראו בה כדוגמת ההגדה שבסדר פסח. ה"סדר" היה נערך ליד שלחנות מכוסים במפה חגיגית ומקושטים בצמחייה. בשעת הסדר היו שותים ארבע כוסות יין (בתערובות שונות של אדום ולבן) ואוכלים פירות רבים – הכל לפי סדר קבוע, גם בפסוקים מהמקרא ואימרות חז"ל. בתום הסדר היו מברכים: **"יהי רצון מלפניך שבכוח אכילת הפירות יתמלאו האילנות מעוז שפע הודם, לשוב שנית ולהגדילם ולהצמיחם מראשית השנה ועד אחרית שנה, לטובה ולברכה, לחיים טובים ולשלום."**

אנשי ירושלים נהגו לשלוח איש לרעהו מעין "משלוח מנות" בסל פירות. ב"חדר" בקהילות אשכנז היה ניכר החג בקרב "תינוקות של בית רבן" שהיו מביאים ל"חדר" פירות מביתם. כולם יחד ערכו סעודת פירות משותפת, והרב סיפר בשבחי ארץ-ישראל. הספרדים נוהגים לזמר בעת אכילת הפירות פיוט מיוחד על שבח עצי הארץ. פירות אלו נקראו "פירות-חמישה-עשר", ואכלו אותם לכבוד יום החמישה-עשר [=ט"ו] בשבט. היו אף שהקפידו לקנות חמישה-עשר מיני פירות שהשתבחה בהן ארץ-ישראל.

האדמו"ר מצ'ורטקוב הסביר, כי נמשלו ישראל לעץ, העומד ערום וחשוף וקפוא בעידן החורף. עלי השלכת נטשוהו, חיצו הכפור פגעו בו למכביר, סופות עזות טלטלו אותו ואמרו לעוקרו, מצבו מיואש כמעט, ובכל זאת... שמחים אנו בו וחוגגים לכבודו, מתוך תקווה שילבש תפארת עלים ופירות. כך ישראל, הנתונים בצרות הגלות, ומעמדם הרוחני מתמוטט, כאילו איברים שלמים נגדעים מגוף האדמה; אך **דווקא** – במעבה האפילה, כבר נרקם אור הגאולה, אורו של משיח, והשרף כבר עולה באילנות...

[במעגלי החיים]

§§§

"לו עמי שומע לי, ישראל בדרכיי יהלכו. כמעט אויביהם אכניע, ועל צריהם אשיב ידי." [תהלים פ"א]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי**

יום נעים ושבט שלום!

כניסת השבת (ב"ש): 16⁵⁷

צאת השבת (ב"ש): 17⁵⁶

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.

יום ה', י"ג בשבט תשס"ד (05 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ט"ו בשבט תמיד חל בקרבת השבת שבה אנו קוראים בתורה את פר' "בשלח", בה אנו למדים על מתנת ה"מן" שהמטיר ה' לבני ישראל מן השמיים למשך 40 שנה. נראה כי הסמיכות הזו באה להזהירנו שמא נאמר, "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה." [שם ח' 17]

"לו עמי שומע לי, ישראל בדרכיי יהלכו. כמעט אויביהם אכניע, ועל צריהם אשיב ידי." [תהלים פ"א]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום חמישי

יום נעים ושבט שלום!

כניסת השבת (ב"ש): 16⁵⁷

צאת השבת (ב"ש): 17⁵⁶

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.